

Alegat 5.

Sprawozdanie Wydziału krajowego
o budżecie krajowym
na rok 1879.

Spis treści

o przyczynach i skutkach

na rok 1878.

Wysoki Sejmie!

Projekt budżetu krajowego na rok 1879. Wydział krajowy przedkłada wraz z preliminarzami szczegółowymi, a mianowicie:

I. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu	pod lit.	B.
„ szpitalu lwowskiego, oddział chorych i położnic	„	C.
„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	„	D.
„ funduszu podrzutek w Lwowie	„	E.
„ zbiorowy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, dla oddziałów I) chorych, II) położnic i podrzutek, III) syfilitycznych, IV) obłąkanych	„	F.
„ funduszu policji krajowej	„	G.
„ „ szkolnego krajowego i szkoły rolniczej w Dublanach, jako alegata do preliminarza funduszu krajowego.		

Szkołę rolniczą dublańską odebrano w zarząd Wydziału krajowego na dniu 18. Grudnia 1877, a preliminarz takowej sporządzono na podstawie uchwały sejmowej z dnia 8. Kwietnia 1876.

II. Fundusze samoistne.

Preliminarz funduszu domestykalnego	„	H.
„ „ kultury krajowej	„	I.
„ „ stanowego sierocińskiego	„	K.
„ „ Aleksandra hr. Stadnickiego	„	L.
„ „ szkoły weterynaryi	„	M.
„ „ pożyczki krajowej z r. 1873	„	N.

Preliminarz funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, a mianowicie budowy domu administracyjnego i łazienek, nie mógł być równocześnie sporządzonym dla braku materyałów technicznych; odnośne przeto sprawozdanie z planami i kosztorysami osobno będzie przedłożone.

Uzasadnienia kwot preliniowanych i przyczyny różnic wynikających z porównania z kwotami uchwalonemi na rok 1878, a projektowanemi na rok 1879, przedstawione są w wyjaśnieniach szczegółowych dołączonych do każdego preliniarza. Tutaj podajemy sumarycznie te różnice.

I. W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu.

W y d a t k i.

W rubryce I. mniej o	7.200 zł.
w przypuszczeniu krótszego trwania Sejmu umniejszono sumę dyet poselskich i kosztów druku.	
W rubryce II. więcej o	17.131 zł.
ponieważ na podstawie przedłożonych osobno sprawozdań, wstawiono do preliniarza w etacie urzędników, więcej o dwóch sekretarzy conceptowych i trzech adjunktów rachunkowych; pomnożono stan dyurnistów conceptowych, podwyższono pozycę na zastępstwa z powodu wynikających w tak licznym etacie — chorób i urlopów, — zaś dodatków pięcioletnich, wedle unormowanej ustanową przypadłości; podwyższono czynsz za rozszerzone lokalności kancelaryjne Wydziału krajowego i z tej przyczyny dodano jednego stróża; powiększono też nieznacznie koszta kancelaryjne i podróży w miarę rzeczywistej potrzeby. W dziale pensyj i darów z łaski ubyły pozycy J. Skarzyńskiego i Gabryeli Bojarskiej z powodu ich śmierci, tudzież datek dla sierót po Iwanickim, który był uchwalonym tylko na rok 1878. Natomiast wstawiono tu pensyę N. Jędrzejowskiego byłego rządcy, Dra Franciszka Bulikowskiego, lekarza i Placerowej, wdowy po lekarzu szpitali krakowskich, o czem nadmieniono w sprawozdaniu osobnem (LW. 21834/1877).	
W rubryce III. więcej o	70.000 „
z powodu ciągle wzrastającej ilości ubogich chorych i podwyższenia taks szpitalnych.	
W rubryce IV. więcej o	23.600 „
z powodu wprowadzonego na mocy ustawy corocznego szczepienia ospy i na podstawie rzeczywistej potrzeby.	
W rubryce V. mniej o	5.200 „
na podstawie trzyletnich wynikłości.	
W rubryce VI. mniej o	450 „
opuszczono bowiem zasiłek w kwocie 1.500 zł. dla szpitalika św. Zofii, któremu wypłacono zaliczkę 10.000 zł. uchwaloną na posiedzeniu W. Sejmu z dnia 8. Kwietnia 1876, natomiast przeniesiono tu z rubryki XIV. zasiłki dla zakładu św. Józefa i dla komitetu ochronek w Krakowie w łącznej kwocie 1.050 zł.	
W rubryce VII. więcej o	20.514 „
ponieważ pozycya wydatków na szkołę rolniczą w Dublanach została powiększoną o 21.595 zł. wedle specjalnego preliniarza, i wstawiono 10.000 zł. na podniesienie przemysłu domowego i rękodzieł wedle uchwały sejmowej z dnia 28. Sierpnia 1877; zmniejszono zaś dotacyę dla funduszu krajowego szkolnego	
do przeniesienia	12.850 zł. 131.245 zł.

z przeniesienia 12.850 zł. 131.245 zł.
o 9.881 zł. na podstawie dołączonego do budżetu krajowego preliminarza
specyjalnego funduszu szkolnego, do którego następujące czynimy uwagi:

Na rok 1878. uchwalona kwota wydatków wynosi . 318.236 zł.
Rada szkolna w swem przedłożeniu na rok 1879, żąda . . . 416.538 „
przeło więcej o 98.302 „

Uzasadnienie tej różnicy przedstawionem jest w odezwie
kr. Rady szkolnej z dnia 28. Maja 1878 L. 2537 i 4414, którą
dołączamy w przedruku wraz z preliminarzem; Wydział krajowy
obniża sumę wydatków do 344.708 „
projektuje przeło mniej o 71.830 zł.

W preliminarzu uwidoczniamy obok wniosku Rady
szkolnej, wniosek Wydziału krajowego i uzasadniamy przy każdej
rubryce projektowane umniejszenia.

W dochodach preliminarzu Wydział kraj. ogólną sumę 130.139 „
przeło więcej o 36.353 zł. aniżeli w roku 1878. Z porównania
sumy dochodów z wydatkami, okazuje się niedobór w kwocie 214.569 „
mniejszy jak w roku 1878. o 9.881 zł.

Jako alegat do preliminarza szkolnego dołączamy w przedruku
wykaz sumaryczny zreorganizowanych szkół ludowych, ich dochodów i wy-
datków, zbyt zaś obszerny wykaz szczegółowy złożymy w pierwopisie na stół
komisyjny.

W tejsze rubryce opuszczono jednorazowe zasiłki dla Towarzystwa
tatrzańskiego (400 zł.) i na sprawienie organów dla Towarzystwa muzycznego
w Krakowie (800 zł.).

W rubryce VIII. więcej o 900 „
wstawiono bowiem w preliminarz koszt połączony z utrzymywaniem krajowych
archiwów grodzkich 7.900 zł. w moc uchwały sejmowej z dnia 21. Sierpnia
1877; natomiast opuszczono jednorazowo uchwaloną kwotę 7.000 zł. na re-
staurację kaplic Batorego i Zygmuntońskiej i pomnika Długosza.

W rubryce IX. więcej o 2.689 „
z powodu ciągłego pomnażania posterunków żandarmeryjnych.

W rubryce X. mniej o 55.192 „
ponieważ zmniejszono preliminarz nowo budować się mających dróg o 50.000 zł.
i odpadły uchwalone kwoty (19.000 zł.) na dokończenie dróg: Kolbuszowsko-
Głogowskiej i Podhajce-Dryszczowskiej i na spłatę mostu na Dunajcu pod
Niedzicą (9.322 zł.). Natomiast preliminarzu się więcej w kosztach zarządu
o 5.330 zł., w kosztach zaś utrzymania dróg o 17.800 zł. z powodu znacznie
powiększonej rozległości dróg krajowych.

W rubryce XI. więcej o 26.640 „
z powodu zwiększenia ilości chorych w zakładach leczniczych w Kulparkowie
i we Lwowie. W krakowskim szpitalu uwzględniono zamierzone przeniesienie
chorych ze szpitalu św. Ducha do nowego budynku własnego i wynikające
ztań zwinięcie osobnego zarządu, o czem traktuje osobne sprawozdanie. W fun-
duszu podrzutków we Lwowie zmniejszono dotację o 5.000 zł. z powodu
ubytku dzieci występujących z zakładu w wieku normalnym, tj. po upływie lat 10.

do przeniesienia . . . 68.042 zł. 161.474 zł.

	z przeniesienia	68.042 zł.	161.474 zł.
W rubryce XIII. mniej o		1.000 „	
wedle prawdopodobnej, przy zamierzonej regulacji Dniestru ściśle obmyślanej potrzeby.			
W rubryce XIV. mniej o		17.600 „	
ponieważ odpadły liczne jednorazowo uchwalone pozycje niestałe, inne zaś przeniesiono do rubryk właściwych (VI. VII).			
	Suma różnic	86.642 zł.	161.474 zł.
	z porównania		86.642 „
	okazuje się <i>zwiększenie wydatków o</i>		<u>74.832 zł.</u>

D o c h o d y.

W rubryce I. nie prelinuje się nic, jako pozostałość z rachunków, ponieważ obliczono każdą rubrykę i pozycję dochodów i wydatków w latach ubiegłych tak ściśle, że żadnej pozostałości spodziewać się nie można. Jako dowód służy zamknięcie rachunków za rok 1876, które rezultuje niedoborem w kwocie 51.462 zł. pokrytym chwilowo zaliczką z funduszu budowy gmachu sejmowego.

W rubryce II. prelinuje się mniej o 200 zł.
na podstawie wynikłości dotychczasowych.

W rubryce III. mniej o 1.000 „
ponieważ po przeniesieniu całej pozostałości rozporządzalnej gotowizny w r. 1876. do funduszu budowy gmachu sejmowego i ulokowaniu takowej na procencie, — fundusz krajowy, mający zawsze do ponoszenia znaczne wydatki bieżące, rzadko kiedy może lokować gotówkę znaczniejszą, a częstokroć zapożyczać się musi chwilowo u innych funduszy.

W rubryce IV. więcej o 17.490 zł.
ponieważ dodano pozycję datków dobrowolnych, ofiarowanych przez osoby prywatne na budowę dróg. Stosownie do przedmiotowej treści, zmieniono tytuł dotychczasowy tej rubryki na: „Dochody z dróg krajowych.“

W rubryce V. więcej o 251 „
na podstawie specjalnych preliminarzy funduszy i zakładów dotowanych.

W rubryce VI. mniej o 15.000 „
ponieważ przez dokonane dotąd ściąganie znaczniejszych kwot zaliczkowych, umniejszyła się suma wierzytelności funduszu krajowego, przeto stosunkowo i mniejszego dochodu spodziewać się należy, zwłaszcza że pozostali dłużnicy po największej części tylko egzekucyjnymi środkami zmuszani bywają do spłacania należności.

W rubryce VII. więcej o 888 „
stosownie do warunków umowy i przypadłych terminów.

Rubryka IX. „Dochody krajowej szkoły rolniczej w Dublanach“ nie istniała dotąd, a przybyła z powodu odbioru tego zakładu w roku 1878. pod zarząd Reprezentacji kraju. Stosownie do uchwalonych w tej mierze postanowień Wysokiego Sejmu, wstawiono tu dochody zakładu w pełnej liczbie ogółem

		15.715 „
do przeniesienia		<u>16.200 zł. 34.344 zł.</u>

z przeniesienia 16.200 zł. 34.344 zł.
 wydatki zaś (28.595 zł.) zamieszczono w Rub. VII. funduszu krajowego poz. 69,
 a to na podstawie specjalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do bu-
 dżetu krajowego, o czym już powyżej wspomniano.

W rubryce XI. więcej o		200 „
Suma różnic	16.200 zł.	34.544 zł.
z porównania		16.200 „
okazuje się dochód <i>większy</i> o		18.344 zł.
odtrąciwszy takowy od wydatku większego		74.832 „
pozostaje <i>zwiększenie sumy wydatków</i> o		56.488 zł.

Układając budżet, dążono przy każdej rubryce do jak najściślejszych obliczeń i do oszczędności, i przyjęto tylko takie powiększenia wydatków, których w obec rozszerzania się zakresu urzędowania i wzrastania zakładów, uniknąć niepodobna. — Oprócz uwidoczniionych przy rubrykach I, V, VI, X, XIII i XIV oszczędności, osiągnięto takowe także przez zmianę normy żywienia w szpitalu lwowskim i w zakładzie obłąkanych w Kulparkowie, przez co koszt żywienia zmniejszono o 9.000 zł. Główną przyczyną jednak, że pomimo tego wydatki budżetu na rok 1879 podwyższyły się tak znacznie, jest coroczne wzmaganie się wydatków Rub. III. na koszt leczenia ubogich, które na rok 1879 większe są o 70.000 zł. od zeszłorocznych, z powodu iż obecnie fundusz krajowy w całości ponosi te koszty, dawniej zaś gminy połowę takowych ponosiły.

W formie sporządzania preliminarzy specjalnych zaprowadzono tę zmianę, iż gdy dawniej dla oddziału chorych i położnic szpitalu lwowskiego sporządzano dwa oddzielne preliminarze, obecnie zestawiono takowe w jednym; uwidoczniiono tam jednak w osobnej przedziałce zestawienia sumaryczne i przypadające szczegółowe kwoty każdej pozycji. Również zestawiono dawniejszych cztery preliminarze oddziałów: chorych, położnic, syfilitycznych i obłąkanych — przy szpitalach krakowskich w jeden preliminarz zbiorowy, z zachowaniem ich odrębności, tak jak przy szpitalu lwowskim.

II. Fundusze dotowane z funduszu krajowego.

		w dochodach:	w wydatkach:
Suma ogólna tego działu wynosi	419.032 zł.	888.948 zł.	
zaś na rok 1878 uchwalono	353.654 „	806.862 „	
przezo na rok 1879 <i>więcej</i> o	65.378 „	82.086 „	

Rezultat tych wynikłości zawarty jest co do zakładów chorych, położnic i podrzutek w rubryce XI. funduszu krajowego, co zaś do funduszu szkolnego w Rubr. VII. (p. 84), — gdzie też podano ogólnikowo przyczyny różnie; szczegółowe wyjaśnienia przedstawione są w specjalnych preliminarzach każdego zakładu i funduszu. Nadwyżkę dochodów funduszu policji uwidoczniiono w Rub. V. dochodów funduszu krajowego.

III. Fundusze samoistne.

Nadwyżki dochodów funduszy tego działu wynoszą	98.543 zł.
i zostaną skapitalizowane, jeżeli Wysoki Sejm nie postanowi inaczej.	
Sumaryusz preliminarza funduszu krajowego przedstawia:	
dochodów własnych	271.980 zł.
wydatków	2,605.075 „
z porównania wynika niedobór w kwocie	2,333.095 „

który będzie pokrytym dodatkami do podatków.

W myśl uchwały sejmowej z dnia 3. Kwietnia 1876. powziętej na wniosek Komisji budżetowej, Wydział krajowy zażądał odezwy z dnia 7. Stycznia 1878. L. 741, od c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu dat potrzebnych do sporządzenia wskazanego w powyższej uchwale wykazu. Na to otrzymaliśmy odpowiedź z dnia 5 Lutego 1878. L. 1.435, w której c. k. krajowa Dyrekcyja skarbu ponawia dane już w swej odezwie z dnia 18 Grudnia 1876 L. 42.082 wyjaśnienia:

- a) że w rachunkach podatkowych nie prowadzi się osobno ewidencji podatków pierwotnie przypisanych (ordinarium) a osobno dodatków $\frac{1}{3}$ i wojennego, lecz łącznie;
- b) że dodatki krajowe obliczane bywają nie od każdego gatunku podatków z osobna, lecz od wszystkich rodzajów podatków razem;
- c) że przeto odłączenie kwoty ordynaryum od kwot dodatków państwowych, — jakoteż obliczenie kwot dodatków krajowych od każdego rodzaju podatków z osobna, jest niemożliwem;
- d) że jednak c. k. krajowa Dyrekcyja skarbu zezwała, aby Wydział krajowy wydelegował swych urzędników rachunkowych, do sporządzenia potrzebnych wykazów i wyciągnięcia dat żądanych z rachunków rządowych.

Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sporządził przeto pomienione, do projektu budżetowego dołączone dwa wykazy, a data w nich zebrane czerpał:

co do kwot uiszczonych podatków z dodatkami państwowymi, z kwartalnych wykazów obrotu kasowego podatków, przedkładanych do c. k. Ministerstwa;

co do kwot dodatków ogółem wykazanych, z obrachunków miesięcznych udzielanych przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu i z wykazów otrzymywanych od c. k. Urzędów podatkowych;

odłączenie zaś kwot podatkowych t. j. ordynaryum od dodatków państwowych i obliczenie przypadającego dodatku krajowego na każdy gatunek podatku, uskuteczniiono w przybliżeniu — z zastosowaniem się jednak do rzeczywistej wynikłości ogólnej.

Wykaz sprawdzonej należitości podatków za rok 1877 sporządzono na podstawie specjalnych od c. k. Urzędów podatkowych otrzymanych zamknięć rocznych. Wedle tego wynosi należitość podatków stałych bez dodatku wojennego za rok 1877 7,113.250 zł. 52 ct.

Ze względu na corocznie zdarzające się wypadki elementarne i niemożność ściągnięcia przypisanych podatków, odtrąca się	213.250 „ 52 „
pozostaje przeto zaokrąglona kwota	<u>6,900.000 zł. — „</u>
od której licząc po 34 centy dodatku od każdego złotego austriackiego otrzymamy sumę	2,346.000 „

W porównaniu z wykazanim niedoborem	<u>2,333.095 „</u>
okazuje się nadwyżka dochodów	12.905 „

Wydział krajowy przeto wnosi: — Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok 1879 pobieranym być ma dodatek do podatków stałych z dodatkiem $\frac{1}{3}$ części po 34 centy od każdego złotego austriackiego;
- II. Upoważnia się Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w dziale potrzeb zwyczajnych jednej rubryki, na potrzeby rubryk innych, udzielając podobnego upoważnienia także Radzie szkolnej, co do krajowego funduszu szkolnego.

Lwów dnia 13. Sierpnia 1878.

Ludwik hr. Wodzicki w. r.
Marszałek krajowy.

Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Sprawozdawca.

Lit. A.

**Projekt budżetu krajowego
na rok 1879.**

Projekt budżetu funduszków

Liczba porządkowa	Alegat pod lit.	Rubryka	Nazwa funduszków i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
						nadwyżka dochodów	niedobór
1	B.		A. Fundusz krajowy w ściślejszym znaczeniu.				
		I.	Koszta reprezentacji kraju	—	94.400	—	—
		II	„ zarządu	—	215.317	—	—
		III.	„ leczenia ubogich chorych	—	420.000	—	—
		IV.	„ szczepienia	—	57.930	—	—
		V.	Wydatki sanitarne	—	32.700	—	—
		VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	—	13.352	—	—
		VII.	„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	—	402.734	—	—
		VIII	Utrzymanie pomników historycznych	—	9.900	—	—
		IX	Kwaterunkowe żandarmerji	—	65.196	—	—
		X.	Drogi krajowe	—	962.446	—	—
		XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	—	262.094	—	—
		XII.	Wydatki na szupaśnictwo	—	25.000	—	—
		XIII.	Budowy wodne	—	12.143	—	—
		XIV.	Różne wydatki	—	31.863	—	—
		I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—
		II.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	1.000	—	—	—
		III.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	1.000	—	—	—
		IV.	Dochody z dróg krajowych	200.000	—	—	—
		V.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.747	—	—	—
		VI.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	35.000	—	—	—
		VII.	„ pożyczek	6.018	—	—	—
		VIII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.300	—	—	—
		IX.	„ szkół rolniczych w Dublanach	15.715	—	—	—
		X.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	—	—
		XI.	Różne dochody	600	—	—	—
		XII.	Dodatki do podatków	2.346.000	—	—	—
			<i>Suma funduszu krajowego</i>	2.617.980	2.605.075	12.905	—
			B. Fundusze krajowe w obszerniejszym znaczeniu.				
2	C.		Krajowy szpital powszechny we Lwowie	154.754	196.761	—	42.007
3	D.		„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	21.344	196.568	—	175.224
4	E.		Fundusz podrzutków we Lwowie	—	10.696	—	10.696
5	F.		Szpital św. Łazarza w Krakowie	105.431	139.598	—	34.167
6	G.		Fundusz policji krajowej	7.364	617	6.747	—
7	allegat do B.		„ szkolny krajowy	130.139	344.708	—	214.569
			<i>Suma ogólna funduszków i zakładów dotowanych z funduszu krajowego</i>	419.032	888.948	6.747	476.663

krajowych na rok 1879.

Liczba porządkowa	Alfabet pod literą	C Fundusze samoistne (niedotowane.)	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
					nadwyżka dochodów	niedobór
8	H.	Fundusz domestykalny	3.801	2.310	1.491	—
9	I.	„ kultury krajowej	6.006	5.514	492	—
10	K.	„ stanowy sierociński	1.789	1.532	257	—
11	L.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.852	1.835	17	—
12	M.	„ szkoły weterynaryi	4.134	4.062	72	—
13	N.	„ pożyczki krajowej z roku 1873	202.394	106.180	96.214	—
		<i>Suma ogólna funduszków samoistnych . .</i>	<i>219.976</i>	<i>121.433</i>	<i>98.543</i>	<i>—</i>

